

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: V. Č.
zastoupen advokátkou JUDr. Ilonou Barošovou,
sídlem Smetanova 970, Vsetín

proti
žalovanému: Ministerstvo zdravotnictví
sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2020, čj. MZDR 52920/2019-2/PRO,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojí žalobou proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 2. 10. 2019, jímž byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle ustanovení § 117 odst. 3 písm. g) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), v rozhodném znění (dále jen „zákon o zdravotních službách“), jelikož neumožnil pacientce nahlížení do zdravotnické

dokumentace podle § 65 zákona o zdravotních službách. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a současně mu byla uložena povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

II. Shrnutí argumentů žalobce

2. Žalobce uvedl, že správní orgán nedostatečně vyhodnotil důkazy a okolnosti případu. Pacientka žalobce je nevidomá a ordinaci vždy navštěvovala v doprovodu slepeckého psa. Dne 18. 7. 2018 nad rámec převzetí výpisu ze zdravotnické dokumentace vznesla požadavek na nahlédnutí do celé zdravotnické dokumentace, čemuž žalobce vyhověl. Pro žalobce cizí osoba nacházející se v čekárně si začala pořizovat fotokopie a žalobce jí zdravotní spis odebral. Následující konflikt (dokumentovaný nahrávkou pacientky) hrubým způsobem narušil poskytování zdravotních služeb. K narušení poskytování zdravotních služeb došlo, přestože v čekárně nebyly přítomni další pacienti, kteří odešli. Správní orgán se snaží situaci zlehčit s poukazem na to, že to byl žalobce, kdo konfliktní situaci způsobil. Úvahy správního orgánu přehlízející agresivitu pacienta a snahu lékaře vyhovět požadavkům pacienta jsou nepochopitelné. Lékař je povinen chránit i právo pacienta, aby do zdravotnické dokumentace nebylo nahlíženo neoprávněnými osobami.
3. Postup žalobce podle § 66 odst. 2 zákona o zdravotnických službách byl na místě a pacientka s ním následně vyslovila souhlas. Zdravotnická dokumentace jí byla v zákonné lhůtě zaslána.
4. Sankce jsou nastaveny přísně pro případy, kdy nemocnice záměrně brání přístupu pacientů ke zdravotnické dokumentaci, nikoliv proto, aby drasticky sankcionovaly soukromé lékaře, kteří nesprávně vyhodnotili situaci, nicméně žádnou újmu fakticky nezpůsobili. Lékař by tak neměl být sankcionován za pouhý omyl.
5. S ohledem na výše uvedené požaduje, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný uvedl, že kopie zdravotnické dokumentace mohou pořizovat i osoby určené pacientem. Případné prvotní pochybnosti žalobce musely být záhy rozptýleny. Zákon o zdravotních službách pro určení této osoby nepožaduje žádnou zvláštní formu. I pokud by se měl aplikovat § 33 zákona o zdravotních službách, dostačovalo by sepsání záznamu na místě. Pokud by žalobce postupoval v souladu se zákonem, konflikt by zřejmě nevznikl.
7. V případě objektivní odpovědnosti se nelze dovolávat právního omylu.
8. I když se pacientka ke zdravotnické dokumentaci nakonec dostala, nemění to nic na skutečnosti, že jí byla odepřena možnost nahlížet (prostřednictvím zvolené osoby) do své zdravotnické dokumentace a činit si vlastními prostředky kopie.
9. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Ústní jednání

10. Dne 7. 12. 2021 proběhlo ve věci jednání před Krajským soudem v Brně. Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci. Žalobce prostřednictvím advokáta zdůraznil, že vzhledem k uložené sankci mělo být jasně prokázáno, že se žalobce předmětného deliktu dopustil. Žalobce se snažil své pacientce vyjít vstříc, dokumentace, kterou požadovala, jí

byla zaslána poštou. Problémem bylo, že pacientka byla doprovázena mužem, kterého žalobce neznal, a z tohoto důvodu od něho požadoval zplnomocnění. Vycházel z předpokladu, že zplnomocnění je třeba, tento předpoklad čerpal z článků publikovaných v časopisech pro lékaře. Vzniklo nedorozumění, pacientka reagovala hystericky. Žalovaný uvedl, že důležitý je fakt, že žalobce pacientce znemožnil nahlížet do její dokumentace a choval se tak nezákonně. Neznalost zákona neomlouvá, žalobce má objektivní odpovědnost.

V. Posouzení věci soudem

11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí krajského úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
12. Dle § 117 odst. 3 písm. g) zákona o zdravotních službách se *poskytovatel zdravotních služeb dopustí přestupku tím, že neumožní nahlížení do zdravotnické dokumentace podle § 65*. Ustanovení § 65 zákona o zdravotních službách upravuje subjekty oprávněné nahlížet (a pořizovat výpisy/kopie) do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Odstavec 1 písm. b) citovaného ustanovení opravňuje k nahlížení do zdravotnické dokumentace pacienta mimo jiné *osoby určené pacientem*. Dle dovětku odstavce 1 nesmí v důsledku nahlížení (pořizování výpisů/kopií) dojít k narušení poskytování zdravotních služeb.
13. Dle § 117 odst. 4 písm. b) zákona o zdravotních službách lze za uvedený přestupek uložit pokutu do výše 500 000 Kč.
14. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast správního trestání, ověřil soud v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, zda není pozdější právní úprava pro žalobce příznivější. Aplikovaná ustanovení však zůstala beze změny.
15. Ze skutkového hlediska je žalobci kladeno za vinu, že dne 18. 7. 2018 ve zdravotnickém zařízení neumožnil nevidomé pacientce doprovázené další osobou nahlédnout do zdravotnické dokumentace vedené k pacientce a pořídít fotokopie této dokumentace.
16. Soud se po prostudování správního spisu zcela ztotožnil se skutkovými zjištěními správních orgánů, tudíž lze v podrobnostech odkázat na napadené rozhodnutí a zejména rozhodnutí krajského úřadu. Soud ke svému závěru dospěl na základě následujících klíčových úvah.
17. Ve spise je obsažena nahrávka dokumentující počínající verbální konflikt mezi pacientkou s jejím doprovodem na jedné straně a žalobcem na straně druhé. Soud na návrh žalobce při jednání zopakoval dokazování touto nahrávkou. Z úvodu nahrávky je patrné, že žalobce *podmínil* umožnění nahlížení do zdravotnické dokumentace z důvodu přítomnosti doprovodu pacientky *písemným podpisem ověřeným notářem*. Tento požadavek vystupuje jako jednoznačná primární příčina následného stupňujícího se konfliktu.
18. Zákon o zdravotních službách v ustanovení § 65 odst. 1 písm. b) hovoří o tom, že do zdravotnické dokumentace pacienta mohou nahlížet i osoby určené pacientem, aniž by pro toto určení vyžadoval jakoukoliv kvalifikovanou formu. Požadavek na písemné potvrzení určení příslušné osoby je z pozice poskytovatele zdravotních služeb pro soud

pochopitelný, nicméně takovému požadavku bylo možno vyhovět přímo na místě, jak ostatně bylo ze strany pacientky a jejího doprovodu několikrát navrhováno. Ustanovení § 563 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v rozhodném znění, stanoví, že *při písemném právním jednání osoby, která nemůže číst a psát, ale je schopna seznámit se s obsahem právního jednání pomocí jiné osoby, kterou si zvolí, se vyžaduje pouze její podpis.*

19. Nadto v případě nevidomé pacientky je přítomnost jiné osoby asistující při nahlížení do zdravotnické dokumentace z povahy věci v zásadě nezbytná a dle přesvědčení soudu pro odepření nahlížení ze strany žalobce neexistoval žádný ospravedlnitelný důvod. Odkazujeme-li žalobce na to, že nahlížení do zdravotnické dokumentace mělo hrubě ohrozit poskytování zdravotních služeb, jde o zjevně nedůvodný argument, jelikož k hlasitému verbálnímu konfliktu došlo *v důsledku odepření* nahlížení, nikoliv v důsledku samotného nahlížení do zdravotnické dokumentace pacientky.
20. Z hlediska skutku, za který byl žalobce potrestán, není významné, že zdravotnickou dokumentaci pacientce poskytl dodatečně dle § 66 odst. 2 zákona o zdravotních službách. Skutek totiž spočívá v tom, že jí dne 18. 7. 2018 neumožnil nahlédnout a pořídit fotokopie zdravotnické dokumentace, na čemž výše uvedená skutečnost nic nemění.
21. V neposlední řadě žalobce rozporoval své potrestání za „omyl“, jelikož fakticky nezpůsobil žádnou újmu. Pro úplnost je třeba uvést, že žalobní bod byl uplatněn spíše v obecné rovině, aniž by byla výslovně zpochybněna uložená sankce. Nastolená otázka však s výši uložené pokuty implicitně souvisí, tudíž se soud nemohl vyhnout ani tomuto aspektu.
22. Předně je třeba zdůraznit, že náhled žalobce o absenci újmy je nesprávný, jelikož k újmě v určité míře jednoznačně došlo – chráněný zájem na přístupu oprávněných osob do zdravotnické dokumentace pacienta byl *fakticky* porušen. K nezákonnému odepření přístupu pacientky žalobce do její zdravotnické dokumentace přitom došlo i přesto, že jí tato dokumentace (resp. její kopie) byla zaslána dodatečně.
23. Na žalobce jsou jako na poskytovatele zdravotních služeb bezesporu kladeny vysoké odborné požadavky spojené s výkonem této profese, k nimž dále přistupuje řada dalších spíše administrativně-právních povinností, jejichž význam se může jevit jako sekundární (ostatně žalobce sám výslovně uvedl, že *právní aspekty* své činnosti vnímá jako druhotné). Uvedené však v žádném případě poskytovatele zdravotních služeb neopravňuje k beztrestnému porušování stanovených pravidel. K uplatnění přestupkové odpovědnosti by nicméně mělo dojít pouze na základě srozumitelného vyhodnocení významu porušené povinnosti a způsobené újmy. Význam práva na přístup do zdravotnické dokumentace lze dle jednoznačného názoru soudu považovat za jedno z nejdůležitějších práv pacienta, přičemž v nynějším případě se pacientka žalobce vzhledem ke svému zdravotnímu handicapu nacházela ve zvláště zranitelném postavení. Pochybení žalobce není v žádném případě omluvitelné do té míry, že by jej bylo možné považovat za zcela beztrestné. Soud proto zvolený právní postih považuje za adekvátní a řádně odůvodněný.
24. Soud tedy dospěl k závěru, že prostřednictvím žalobních bodů nebyla zpochybněna přestupková odpovědnost žalobce za příslušný přestupek. S ohledem na nedůvodnost žalobních bodů podanou žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

VI. Náklady řízení

25. O náhradě nákladů soudního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto dle úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního). Právo na náhradu nákladů řízení náleží plně úspěšnému žalovanému. Jelikož mu však nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost, nebyla mu náhrada přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 7. prosince 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu